

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1880.

Kolozsvár, csütörtök január 8.

Tizedik évfolyam.

OLVASÓINKHOZ.

Jubileumot ültünk, a bekövetkezett 1880-dik évben a „KELET” fenállásának tíz éves örömnepét. Tíz év a gründolások és bukások mai korszakában szép és nagy idő, s mindenek felett biztos próbákra az állandóságra számító és életrevaló vállalkozásoknak. A becsületesen végzett munka nyomán járó nyugodt önértékeléssel tekintünk vissza a lefolyt évekre; különböző új lapok tüntek fel és buktak el ezen idő alatt mellőlünk — és mi mindig helyett állottunk; új és régi politikai irányzatok vívtak harcot, alakultak át, — a mi politikai irányunk és meggyőződésünk mindig a régi maradt: az 1867-diki kiegyezési alapon, melynek védelmezésével jelent meg e lap első száma, ma már az egész nemzet zöme áll. Mi nem kergettünk olvasóink mulattatására politikai delibabokat, nem igyekeztünk elérhetetlen vágyakba lizgatni a nemzet Királyhágón inneni részét, hanem felfogtuk az életet a maga rideg egyszerűségében, a felmerülő terveket kivihetőségük szerint; nem esztünk hamar fellebbre a hirtelen alvó zajt, ha a hazában baj adta elő magát, hanem komoly munkával, ernyedetlen kitartással igyekeztünk hazare szűnk speciális érdekeinek megoldására bérni a hormányt s különösen anyagi előhaladásunk érdekében tevékenységre buzdítani a társadalmat. Nyugodtan mutathatunk egész sorára az elért eredményeknek, s reményre jogosító kezdeményeknek, a melyek kormánytól és a társadalomtól nagy részt e lapok fellépése folytán nyertek életet.

A lefolyt évek sora nem hogy lankasztólag hatott volna reánk, hanem olvasóink buzditó pártfogása új erőt kölcsönzött, hogy most már ez éven kezdve lapunkat eddigi terjedelmében egészen új betűkkel csinosabban és pontosabban állíthassuk ki.

Politikai meggyőződésünket lapunk hasábjairól olvasóink már ismerik, pártoljuk a kormányt, míg a haza javára munkálkodik, de a kormánypartiságot nem keressük minden felől jövő intézkedés vagy helyeslésben s hazare szűnk speciális érdekeit bármiféle párttal és kormánnyal szemben férfiasan képviseljük és védelmezzük.

Apró clique-ek szolgáivá a „KELET” sohasem szegődött, kicsinyes személyes érdekek eszközüvé nem alapult s azt ezután sem teend.

A midőn tehát a beköszöntött 1880-ik évre olvasóink eddigi pártfogását kérjük ki, önbizalommal és lelkesedéssel tekintünk jövő hivatásunk teljesítése elé és szép számú munkatársaink élén reméljük, hogy a „KELET”-ben, mint legnagyobb és legterjedtebb vidéki lapban az eddiginél is változatosabb és tartalmasabb olvasmányt nyújthatunk, s olvasóink támogatása mellett eredménytel, becsülettel szolgálhatjuk hazánk és nemzetünk szent ügyét.

A „KELET” előfizetési ára:

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:	
Egész évre	16 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy hóra helyben	1 frt 50 kr.

Előfizetések legzélszerűbben postautalvánnyal ezután a „KELET” nyomdájába, főtér 4. sz. küldendők.

A „KELET” szerkesztősége és kiadóhivatala.

PANASZOK.

(?) Suez tanár a napokban előadást, tartott, a budapesti Lloyd-társulat meghívása folytán, ez egyet termében a Duna-szabályozás még jó részt megoldatlan levő földadatról, nagy ékesszólással tárván föl hallgatóság előtt az ez irányban eddig elkövetett hibákat s egész lelkesedéssel mutatva rá arra a tényre, hogy a nagy Széchenyi már egy fél évszázaddal ezelőtt oly határozottsággal s éleslátással jelölte meg e tekintetben a követendő utat, hogy, ugy szolván, ma sem tekinthetünk egyebet, mint, hogy ez irányban mielőbb megindul-

A KELET TÁRCZÁJA.

A MI VILÁGUNKBÓL.

(Egy veterán színész naplójegyzetei után elbeszéli:

Mátrai B. Béla)

(Folytatás.)

Ime egy színészi individuum a sike rek korszakában. Ime a talaj, melyből termékenyítő melegágy készült a család sok számára.

Ha nem becsülném őt sikereiért gnyolni, elítélni tudnám könnyelműségért; de sikereiben nagy része van az ő specialis könnyelműségének, mely szeretetreméltóvá teszi, bár kelendő szeretetreméltósága idézte föl családait.

A ki benne oly végtelenül bizott — a ki őt egy tizenhét éves szív szep lőtlen imádatával bálványozá — családott. E csaláttal követte saját családása s ez megsemmisíté őt ama világra nézve, melynek egyik csillogó központja, ugy saját hite, valamint mások állítása szerint: ő volt. A szorgalmas, hű, becsvágyó, tehetséges és könnyelmű ember.

Ernő kedvetlenül hagyta el Révé szék szegényes hajlékát. Boszus volt önmagára. Mesterkélty kedvetlensége által, a kötekedő vén komédiásné közvetítése által szeretett volna egy kis összeütöközést idézni elő, hogy ennek alapján nyiltan, világosan és határozottan körvonalo zhas sa állapontját a jövőre nézve. Ő e jövőtől irtózott. A házastársakodó anyós kiál hatatlan alakja lebegett előtte minduntalan, ki őt gyerekként fogja dorgálni, min-

junk s siessünk megvalósítani azt, a mit nemzetünk profétája — mint annyi más téren, e tekintetben is oly rég kijelentett — a proféták közös sorsa szerint: majd nem hiában!

Ez előadás rendén Suez tanár fölhozta azt a sajnos és fennen kiálló tényt is, hogy forgalmi vízi-útaink hiában, nyers termelésünk kereskedelmi értékesítése, ugy szolván, lehetetlenné van téve, a midőn a new-yorki piacról, p. o. Mannheimba vagy Rotterdamba 15—25 százalékkal olcsóbban lehet egy bizonyos egység ter het szállítani, mint Budapestről; a New-York és Rotterdam közötti orjási távol-

den léptét, szavát, sőt tekintetét is számon kérni, azon jogcimen, hogy leánya boldogsága fölött örködni anyai kötelessége. Mi lesz belőle, az ünnepeit hű emberből, ha kénytelen leend egy ház sar-toskodó szűrő tekintetű, koros asszony kedvéért lemondani mindazon élvezetekről, miket a jó vig cimborák társas összejöve tele kínál neki évek óta minden városban, minden állomáson, hol a színtársulat csak egyszer is megfordult, s bizonyára kínáltni fogna ezután is: ha ama kákán csomót kereső vén zsarnoknál jóváhagyó fejbizetéstől mind ez élvezetek további kimerítésétől meg nem tagadná? Mily iszonyú dolog lemondani a tivornyázó vig cimborák általi ünnepeletről annak, ki e légkörben oly végtelenül jól érzi magát; kinek a háziasság izgalmaitól, meglepetésektől ment egészséges józansága iránt érzéke ninc.

Az inycenz gyomrát, az egyszerű, de egészséges táplálék megfekszi; lehango ltságot, betegséget okoz. A szilaj, hajrázó izgalmakhoz szokott kedélyt ép így megbénítja, rugalmasságától megfosztja az a valami, a minek nem tudott találób b nevet adni az „áldott otthon”-nál.

Ernő szerencsétlenné érzé magát.

Ha szerette-e azt a halvány, igénytelen arcú, ragyogó szemű, tiszta, egyszerű lényt, kit eddig csak pár hiányos vonással tünttettem az olvasó elé; e kérdésre valóban bajos volna határozott válasz adni. Tudnak-e igazán szeretni a hű és könnyelmű emberek?

Ha igen: akkor Ernő szerette Ellát, s az a jegyváltás nem volt hobortoskodás: egy szegény leány szívével életbol-

ság, tehát, a szállítási árak csekély volta okán, annyira lepad, hogy a sokszorosan közelebb fekvő Budapest nyers-ter mékeink értékesítésében a versenyt egyáltalán ki nem állhatja ama másik földrészi piaczokból, pedig ez ránk nézve életkérdés, miután csak is nagy tömegű s így magas szállítási árakkal járó nyersterményeket tudunk kivinni, holott a finomabb ipar-készítmények — kisebb tömegben nagyobb érték fektüdvén — a nagyobb szállítási költségeket is el bírják hordozni.

Egy másik számadat más oldalról vet szomorú világosságot közlekedési és illetőleg kereskedelmi szállítási viszonyainkra. Ugyanis a Németországgal főnálló vasuti egyezmények következtében egy bizonyos teher-egység szállítási költsége 8—10 százalékkal került többé Bécs és Brassó, mint Hamburg és Brassó között s így, míg egyfelől nyersterményeinket kénytelenek vagyunk a külön vámtételek alá fogott német piaczra szállítani, addig ipar-szükségleteinket szintén a német piaczokról kell fedezniünk és pedig az osztrák gyár-ipar javára kivett magas vámtételek által jókorára felnevesztett árak mellett.

És e szállítási abnormitások nemcsak a külföldi piaczokra nézve nyomják le nyersterményeink értékét, hanem saját bel-földi forgalmunkat is teljesen megbénítják, egyfelől azért, hogy p. o. az erdélyrészi termelő — ugyan azon adótételek fizetése mellett — 18—20 százalékkal olcsóbban kénytelen fterményét, a Budapest vidékinél, elárusítani, másfelől pedig az által, hogy a tengeren tülük versenyé itt magában a hazában is érezteti, az árak alányomása által, hatását — úgy, hogy, elmondhatni, ha e közlekedési és szállítási viszonyok megállandósulnának, a pénzügyi romlás e közgazdasági okoknál fogva is biztosítottak volna, számunkra, tekintetből.

A vasuti díjak kérdése, tehát, épen szíve gyökeréig ér lételünknek s e tekintetben minden áron változtatást kell előidézniünk.

De ez még nem minden. E változtatás, ugyanis, rögtönös hatást előidézni nem fog s magát egész közgazdaságunk irányát, jellemét kell átalakítanunk, ha pénzügyi állapotaink javulását megakarjuk érn. Ez pedig másként nem történhetik, csak, ha egyoldalú földmívelési és nyerstermelő irányunkból minél hamarabb az ipari földolgozás útjára térünk.

dogságával fűzött könnyelmű, de ép oly kegyetlen mint léha játék; hanem férfias elhatározás, komoly megfontolás, mindekelőtt pedig lángoló szerelem eredménye. Ezt én azonban kétségbe vonom.

Ünnepelt művészek — Ernő pedig az volt, habár csak kis városok ünnepeit művésze — a hódítások ama korszakában, midőn a nézőtérben megjelenésükre mindannyiszor egy-egy vihar támad tapsból és éljen-riadalomból: nem tudnak, nem képesek vagy nem akarnak egyetlen egy nő, vagy egyetlen egy férfi iránt igaz szerelemre gyuladni.

E képesség hiánya a pálya varázshatalmába burkolt talány. Az ünnepeit színész vagy színésznő az egész közönség, az egész világé. Kaczerkodik az összessel, kaczerkodik egyséssel. Meghódítja az összest s néha elbolondit egyeseket.

Ez utóbbiakkal szemben azt hiszik — több vagy kevesebb ideig — hogy szerelmeseik; e hit azonban nem idővölt, sőt a gyengébb fél (ép oly gyakran férfi, mint nő) rendszeren . . . elkarhozik miatta.

Ily kárhozatra szánt gyengébb fél volt a megcsalatlásáig eddig még álmában sem sejtő igénytelen, szerény Ella, Ernővel szemben; s ilyen volt maga a sokszoros szellemi egy testi előnye által hiúságában elbizakodott „szép férfi”: a színtársulat egy más ünnepeit nagyságával szemben.

Ez ünnepeit nagyság Ernő színpadi osztályosa: a kivivandó dicsőségben bajtársnője: Irmev Aloiza volt. Aloiza ő nagysága az ugynevezett szép özvegyek kelen-dő osztályához tartozott. Férje nevét soha sem viselte, sőt voltak olyanok is a szín-

Am, hogy nyersterményeinket, különösen a mi illeti az ipar-termelésre annyira alkalmas erdélyi részeket, magunk dolgozhasuk föl, s eredeti nagy tömegű voltakból csekélyebb terjedelmű és így értékebb formába változtathassuk át: ennek első és alapföltétele, hogy a megkivántató ipari munka-erő, ha kell kényszerrel is, előállíttassék — a mi mindaddig lehetetlen, a mig az erdélyrészi rendezetlen birtok-viszonyok lehetővé teszik a majdnem teljesen birtoktalanoknak is, hogy mecsesvéz marha-tenyésztésükkel — a birtokosság rovására — eltengethessék életüket. Így, a hogy most áll a dolog, a birtokosság nemcsak a szállítási obnormitások nyomán, hanem és főként a gazdálkodási antidiluvianus rendszer terhe alatt, képtelen az adónak megfelelő termelésre; a birtoktalanok pedig egyik napról a másikra mégis meg tudván élni: nem látják magukat kényszerítve, hogy iparmunkásokká váljanak s így a gyár-ipar sem jöhet létre, a mi pedig föltétele volna a világ-versenyben való megállhatásunknak s evel a szállítási és termelési calamitások elhárításának.

Mindig s mindig ugyanoda tértünk tehát vissza: a birtok-viszonyok rendezéséhez és pedig, mig képviselőink egyik-másik csoportja, mint látszik, inkább csak kortesfogásból, mi kezdettől fogva hazare szűnk és világkereskedelmünk érdekében hangsúlyoztuk, hangsúlyozzuk s fogjuk hangsúlyozni: birtok-rendezést az erdélyi részeknek!

A TAGOSÍTÁS.

Janiszewski László kir. mérnöktől.

A „Kelet” és a „Nemzeti Hírlap” ezimű lapok folyamában tagosításról szóló cikkekkel olvastam, melyekben az egyik itt, a másik ott fedezi fel a hiányt s igyekeznék első sorban a hosszú eljárást és költségességet kikérülni és így az általános panasznak elejét venni; de főképen arra törekednek, hogy a tagosításokra nézve oly eljárást találjanak, mely rövid — ezélszerű — a helyi viszonyoknak megfelelő s ugy gazdasági, mint techniai szempontból kifogástalan — mindenek fölött pedig olcsó legyen.

Mint hogy a Nagymélt. Kereskedelmi Miniszter ur ő Excellenciája e tárgyban egy enquette-t hívott össze és ebben a techniai teen-dők, melyek a tagosításnál kiváló fontoságnak iránti vélemény-nyilvánításra csak egyetlen egy szakértő volt jelen; ennél fogva nehogy az egész munkálat egy oldal legyen és az illető minisz-

háznál, kik gyanus hangnyomattal azt a megjegyzést kockáztatták koronként, hogy ő nagysága férjét „senki sem” ismerte. A színészek szeretnek roszt beszélni, kivált pályatársukról, s e részben Révész-né mindég elől szokott járni, ha Irmev Aloiza megszólása került szőnyegre.

Gyűlölte őt. Az a szármalmas mosoly, melylyel Aloiza ő nagysága diadalainak a közönség által hangosan demonstrált és constalt bizonyosság tételét Révész-né a színpal közl tudomásul szokta venni: bármely művész ecsetének becsületére válnék.

Ilyenkor Révész-né „nem érti a közönséget.” Sőt tesz oly megjegyzéseket is, ha nagyon el van keseredve, melyen a netán ott lábatlankodó függönyhuzó gyerekek, vagy kéményseprő inas is megbotráncznak.

Volt is e miatt sok kellemetlensége a színházi bíróság előtt; de ő ilyenkor a legkőrmőfontabb mentségekkel állott elő, mely a pikanteriaikon mohón kapó magas színházi törvényszéket nem egyszer a legkedélyesebb hangu latba ragadta.

Ő soha sem tett csipős megjegyzést — állítá ilyenkor — pályatársnőjére, hanem a darabban képzelt működő alak botorságait gáncsolá. Ő nem tehet róla, ha a világot ő a hátsó színpalak mögöl más-ként látja, mint a közönség elülről s nem tudja magát abba az illuzióba belekényszeríteni: melyben a tömeg van.

Különb mint anya, csak leánya érdekében kockáztat olykor egy-egy megjegyzést, mert nem szeretné, ha Ellára bizonyos modor ráragadna. Ez a modor nem kell neki még a tapsok árán sem.

Hirdetési díjak.

Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bőlyegdj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknel külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stibenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch-gasse 10.) Rnd. Mosse Publicistische Bureau. Budapestben: Haasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. hirdetések felvétel irodája Budapestben Szervitater 5. sz.

Nyilttéri cikkek gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

terium több szakértők véleményével megismerkedhessék, előírt ezemel számos éveken át szerzett tapasztalását a köfetezőkben kívánja előadni.

Miután itt Erdélyben bármily kis mérvű határ rendezési eljárást tagosításnak szokás nevezni, legelőbb is szükségesnek tartom meghatározni, mi tulajdonképp a határrendezés, és mi a határ-tagosítás?

Határrendezésnek oly eljárás nevezetik, melynél több vagy kevesebb számú birtok-részlet helyett három fordulóban egy egy darab szakkittat ki t. i. mint ési, tavaszi és nyári föld és pedig oly formán, hogy minden birtokos új birtokához hozzá férhessen a nélkül, hogy másoknak birtokain kelljen átmennie. Hol a rétek vagy kaszálók külön és coneret nagyobb kiterjedést részét képezik a határnak, mindenik birtokosnak az eddigi több részlet helyett a mennyiség és minőségnek megfelelő részlet egy darabban és mint hogy az ily eljárással a legelő és faizás elkülönítése egybe van kapcsolva, ezekből is az illó rész kiadatik.

Ily művelet után minden egyes birtokosnak hat vagy hét darab földet lehet egy határban, a miért ezen eljárást tagosításnak nevezni nem lehet, mert a birtok bár kevesebb számú részletben mégis elszórvá maradt.

Tagosításnak csak oly határ-rendezési műveletet lehet nevezni, hol minden egyes birtokos a határban levő összes birtokát egy, legfeljebb két darabban, t. i., mint belsőt és külsőt kapja.

Erdélyben mint minden hegyes vidéken a tagosítás ritka helyen, a határrendezés azonban mindenütt ajánlatos és kivihető is, hogy azonban ezen, minden kis és nagy birtokosra egyaránt ezélszerű és előnyös munkálat mielőbb keresztülvihető legyen, szerény véleményem szerint szükséges, hogy ne az igazságügyi, hanem a gazdasági (kereskedelmi) Minisztérium foglalkozék ezen kérdéssel.

Ennek következtében legelőbb is szükséges lenne megállapítani, hogy egy község határa rendezendő-e vagy tagosítandó? Hogy melyik művelet fogantatandó a határrendezés vagy tagosítás, azt csak is szakértők, ugymint általános ismert, tapasztalt gazda-emberek és mérnökök, de ezek is csak jó felmérés alapján határozhatják meg.

Az ily határozat, illetőleg jegyzőkönyv alapján mondja ki a bíróság mi történjek a községi határral.

Az ezen eljárás fölött határozó bíróság legyen egy ambuláns bizottság, összeálltva egy törvényszéki bíróból a jogi kérdésekre nézve két vagy három gazda-emberből és legalább egy mérnökből, kiknek határozata ellen, de csak is a jogi kérdésekben a fellebbezés a kir. táblához

A hősnő tehát a szende színésznő mamájával örökös hadi lábón állott.

Kölcsönös ellenszenvük kinyilvánításának színtere rendesen az ültözde volt.

Csak színész tudja azt, mily érdekes epizód az a mi világunkban az ugynevezett „öltözde-élet”: s mily pompás tanulmányokra nyílik alkalom ott, hol a művészek pongolyában vannak.

A civódások szabóval, fodrásszal, öltöztetővel, kiválóbb jelentőséggel ugyan nem bírnak, mert a játszó művész az ugynevezett szolga-személyzetre nem igen pazarolja distinguáltabb sima gorombáskodásainak készletét. Ezt vetélytársai számára tartja fönn.

Vetélytársa minden színésznek vagy színésznőnek van, és pedig nem egy, hanem mindenkinek mindegyik, mert néha mindenkinek jut jobb, vagy halásabb szerep.

A kinek ugynevezett jó szerepe van (főként ha új a darab s a közönség még nem ismeri; tehát újabb babérokra lehet kilátása), nagyon szerényen kénytelen magát viselni az öltözdében mert ilyenkor mindenki haragszik rá.

A szabót alig hallható barátságos hangon szólítja, nehogy az által is olajot öntsön a tűzre, lefogalván a segítséget a maga számára akkor: mikor a hálátlan szerepesek nagy csoportja, — különben is hallással kelvén fel, a legkisebb ok miatt is tűzbe jön. Ez a szerénykedés azonban csak a nap esti hetedik órájának öt perc híjjáni bekövetkeztéig tart.

(Folyt. köv.)

engedtessek meg, azon reményben, hogy addig is míg a határ felméréstik, a fellebbezés el lesz intézve.

Ha az ambulans bizottság az ítéletet meghozta, következik az ítélet királyi-tábla ítéletének bevétele nélkül a mívelési ágak becslése egy külön bizottság által, mely szintén a vidéken ismert, tapasztalt, értelmes és e célra akár járónként választott, akár a kormány által ki-nevezett emberekből és egy mérnökkel lenne összeállítandó.

A becslés függetlenül a szomszéd határoktól csak is a föld minőségére, fekvésére, a helységről való távolságára, valamint egyik mívelési ágának a másikhoz arányosítására való tekintettel, hajtassék végre határ részleteként, még pedig úgy, hogy csak is egyes birtok-részeket, melyek az általános osztályba nem sorozhatók, (mint jobb vagy rosszabbak) képezzenek kivételt az osztályból, a mi fölött határozottnak a becsütök, a tulajdonosok netaláni észrevétele után és nem mind eddig, sok helyen a tulajdonosok.

Minden ily határ-részlet vagy dűlő osztályozásról a becslést vezető elnök (egy a becsütök közül, vagy a mérnök) tegyen jegyzőkönyvet körülményes leírást a földminőségről és egyes részeket netaláni magasabb vagy alsóbb osztályozásának okairól, minek befejezése után az egyes birtokosok nataláni észrevételei azonnal felvehetők és egyszersmint elintézhettek.

Az ily módon eszközölt becslés elleni fellebbezés a fennebbi ambulans bizottsághoz intézendő, mely által a legrövidebb idő alatt meghatározandó, hogy van-e a földszallásnak helye, vagy nincs — mi a későbbi becslés hitelesítést tökéletesen pótolná a nélkül, hogy a már kész mérnöki művelet, (mint eddig) változások tettesenek és a sok időt és fáradságot igénylő mérnöki munkák (mint eddig) elrontassanak.

A határ felméréshez szükségesített mérnököt válasszák az érdekeltek szó többséggel és pedig tekintettel az egyes birtokosok birtokának nagyságára és az ambulans egyszersmint hitelesítő bizottság, illetőleg ennek egyik tagjának a mérnöknek véleményére.

Íly munkától egy állami vagy városi szolgálatban levő szakértőt ki zárni nem tartom helyesnek, mert az ily egyének több biztosítékot nyújtanak valamennyi hivatal nélkül mérnök-nél a mennyiben hivatali állásukkal, fizetésükkel stb. felelősek.

(Folytatása következik.)

BELFÖLD.

Marosvásárhely, jan. 6.

(Működvelői előadás. Bál.)

Folyó hó 4-ikén este a működvelők XVI-ik előadásul a „Ripacos Pista dományát” Rakosi Jenő nem igen szerencsés alkotásu népszínművet hozták színre, közepes számú közönség előtt igen jó sikerrel. Viczát Worrel Irén szépen, gondosan, élénken játsza s dalaival élénk tetszést aratott; most Toth Jenő színész úr is gondosabban, mérsékeltbben játszott és így sokkal szebben énekelte, mint néhány közelebbi alkalommal, s neki most csak egy dolgot rovnok föl, hogy a darabnak egy-két tulságosan izetlen, hogy ne mondjam illetlen kifejezést miért nem törölte, mert biz az még a karzat jelentékeny részénél is viszatetszést keltett nem csak a közönség más izlést tagjainál.

Petőfi Janka (Ágnes) Pap Nina (egy aszszonyság) és Farkas Róza (Tuturánc) szerepeikben elég jók voltak; Szabó Lajos (Bango) nagy gonddal s helyenként szépen játszott, Bárfai kitűnő cigány és Szakács kitűnő zsidó volt, Szabó Gyula, mint Pista, szintén haladást tüntet föl, csak karjának magához szorításáról kellene észkoni, Kurdilla (szolgabíró) is elég jól tölté be helyét.

A közönség meglegedéssel távozott a gyors játék miatt korán véget ért előadásról.

Szombaton i. hó 10-én egy népes rendezés bált rendez a Bolyai emlékkő alap javára; a boldogul tudós ugyan különös arezot csinálhat e látványhoz, ha netalán a világűrben valahol bolyongó szelleme észreveszi, de hát tisztességes ezélokra, tisztességes eszközök használatát talán ő sem tartja meg nem engedhetőknek.

Jó lenne különben, ha hölgyeink nem mentegnének magukat az idő rövidségével, hanem meglevő s bizonyára elég szép ruháikban, ruháiknál minden esetben sokkal szebb, vidám ruhás arcukkal és kedvtükkel minél számosabban megjelenének: mert: mulnak az évek, tünik az élet és az enyészet föl-fegyverével osztja csapásit s már ottan ásit a sírnak szája, keblét kátirva.

L.

Görgény-Szentimre, 1880. jan. 4.

(Casinó. — Brutálítás.)

Tekintetes szerkesztő úr!

Társadalmi életünk eddigelő e városon oly rideg volt, hogy mi magunk sem hittük, hogy vannak közöttünk olyanok is, a kik óhajtanak emberek közé kerülni. Csaknem mindegyikünk egymást különböznek tekintettük. Azt gondoltuk, hogy gyűlöljük egymást, futjuk az embereket s bántat fordítunk a világ minden örömeinek.

E gondolatokat ketten-hárman közöttük egy-

mással s találtunk módot és alkalmat arra, hogy zárdai, avagy külözözködő életünkkel kivetkezzünk, hogy egymást minél gyakrabban színről-színre láthassuk, egyről-másról beszélgethessünk s egymást a barátság léncszemével összeköthessük. E végből egy felhívást hordoztattunk szét a városon és a vidéken egy casinó létrehozására egybegyűjtteni. Ez sikerült s a casinó felállítását elkérthetlenné vallottuk. A mai napon tartott gyűlésen a kellő gonddal kidolgozott alapszabályokat elfogadtuk s a tisztviselőket megválasztottuk, még pedig elnöknek m. kir. erdőmester Schuster Mihály; alelnöknek m. kir. főerdész Weszter Sándor; pénztárnoknak Szabó Ágost; jegyző és levéltárnoknak Pallós Albertet s az igazgató bizottság tagjait.

A beállott új esztendőben ezen most született casinónak életképességet és felvirágzást adjon Isten!

Kázsva községében van egy g. e. pap, a kinek brutális eljárásairól a „Kelet” hasábjain a múlt évben is volt említés s a balázsfalvi püspök ő méltósága figyelmébe volt ajánlv. Ezen veszekedő és verekedő pap a múlt év őszén egy embert ugyanarra elvert, hogy az orvosi bizonyítvány szerint 16 napig tartó fájdalmat kellett szenvednie. Azután egy embernek a kezét az ajtó közé csipette.

Ma pedig egy szegény, de igen becsütetes s még légynek sem ártó embert vérbeküpiált. A felszentelt kezek nem aravallók, hogy azokat íttelelésre használják. Tehát még egyszer figyelmébe ajánljuk püspök ő méltóságának.

VÁROSI ÜGYEK.

Egy kis tapasztalat.

E lap korábban — szerentem igen helyesen — azt vitatta, hogy az árvászeki elnökséget eltörölni, s az árvai ügyeket valamelyik tanácsos munkakörébe beosztani nem helyes. En ez ügy körüli tapasztalataim nyomán határozottan állithatom, hogy teljességgel lehetetlen is.

A közigazgatás mesteriségét nem tartom ugyan oly miniszteriumnak, mely csak avatottaknak lehetne sajátja, monopoliuma, sem oly mély-ségs tudománynak, melybe általános képzett-ség jó indulatú és akaratu ember belé ne tanulhatná magát; azonban mégis a városi tanácsosokban illető szakmaikban való némi jártas-ság és készségség mulhatatlanul szükséges: az ipar — kereskedés — culturalis viszonyok, valamint a katonai ügyekbeni előadó tanácsoknak ismerniük kell a vonatkozó kevés törvényeket s az annál több szabályrendeleteket; az alldialis ügyek intézőinek, előadóinak gyakorlati ügyes-gazdának kell lenniök.

Az árvászeki elnökének mulhatatlanul gásgaznak kell lenni, még pedig nem csak elméleti, hanem oly gyakorlati jogásznak kell lenni, a ki a magánjog tudása mellett minden joggyakorlatban perlekedésben otthonos, ezek mind mulhatatlanul szükségesek lévén az árvászekén tárgyal minden egyes ügy kellő elintézésénél.

Egy saját, s mindenek felett szakismerettel bíró elnökre annyival inkább szüksége van az árvászeknek, mert míg a tanácsosok mellett, minden lényegesebb kérdésben ott van a városi képviselő testület és annak szakbizottmányai, addig az árvászek és elnöke magára van hagyatva; a képviselő testület az árvai ügyekben csak kiküldöttéi által van képviselve, s e képviselők miként jó magunk is szakismeret hiányában csak jó indulatokra és természetes józan okosságokra vannak utalva.

Ha a városi képviselő testület kap oly tanácsosokat, a kik a mellett hogy a közigazgatásban jártasak, vagy a kik a mellett hogy ügyes jó gazdák, egyszersmind képzett gyakorlatilag jártas jogászok is; ám tegyen kísérletet; oe a mig nem biztos hogy ily embert kap: a mit bajossan is kap; ne tegyen ki ily kényes kérdést tapogatózásnak.

Tapasztalatom szerént későre kezdődik minálunk a takarékosági erény gyakorlása s most is rossz helyen. K.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A „Kemény Zsigmond”-társaság gyűlése.

Marosvásárhely, jan. 6.

A Kemény Zsigmond-társaságnak folyó hó 4-ikén tartott s a kedvezőtlen idő dacára is eléggé látogatott ülésén dr. Csiki Kálmán (pesti tanár) nagy becsüt értekezését a troubadourok koráról Franciaországban, olvasta föl folytatlatul Deák Lajos, a hosszú felolvasást élénk érdeklésséggel hallgatták a jelen voltak és éljenezték meg végül.

Az érdekes korrajz egy ilyenmü nagyszabásu könyve után Ausony Meraynek készült és rendkívül élénk, változatos és hiú képét tárja elénkbe a francia társadalom életének a XI—XIII-ik századokból.

Megnépeztünk azon kornak sok százados móh-lepte és nagyobbára romban heverő lovag-várai; látjuk a kalandokra, harezba, rablásra, vagy vadászatra siető fényes lovag-csapatokat, melyeket nem egy férfias természetű amazon élénkít és ékesít, látjuk a díszes lovagtermek pazar lakomáit, hol öreg bor és édes érz-serlegekben s a társaság lelkesítői, élénkítői, kedvdérítői,

mulattatói a vidám troubadourok, kik pikáns szerelmi történeteskeiket, lyrai verseiket, hazafias dalaikat, maró satíráikat s a multakról beszélő kronikáikat tehetségeik szerint zene-kísérlettel, szavalva vagy énekelve, sőt színészi alakítással is adták elő.

Látjuk a szűk utcáján, sűrűn épített, világosságot, jó levegőt nélkülöző házakból alkotott városokat iparosaikkal, kereskedőkkel, kik egy-másban s városai falaiiban találtak nem mindig elég biztos védelmet a rabló kalandorok ellen.

Látjuk a várak körül szétszort apró falucskákban lakó s emberi jogokkal alig bíró paraszt-népet, melynek feladata csak az urak számára való dolgozás volt s mely mellett csak nyomorultan tengették életüket napról-napra.

Aztán látunk a keresztes-háborúk ideje alatt elgazdagodott világi papsgát, a mint a nép tudatlanságát és hiszékenységet felhasználva, folytatja kicsapongással, féktelenkedéssel teljes életét; a náluk nem sokkal külön szerzeteseket s a nő-zárdákat, melyek nem csak a főpapok és kanonokok, hanem még a lovagoknak is kedvező látogatási helyei valának.

Följött előttünk ama kor bizarr vallásos hite, midőn a magasságban a mennyország, a mélységben az örök tűz helye a pokol s közüli a földön küzködve s mirádkét irányban vonzatva állott az emberiség; mely a keresztyén vallás harmas egy istene s már jól fűlszaporodott anygalai és szentein kívül egy egész seregében a tündéreknek, jó szellemeknek, törpéknek, magu-soknak, csillagvetőknek hitt és sorsát nem egyszerű azoknak védelmébe ajánlá nagyobb szerit valalatai és elhatározásai előtt.

Följárult előttünk az élénk korrajzban a tudományoknak, a műveltségnek akkori kezdetleges állapota, a tanrendszer silánysága, a papoknak oly foku tudatlansága, hogy már vándor-predicatorokk lúzték, a papok által fizetve a szónoklás mesteriségét, mint nem megvetendő ázletet; a magia, a csillagjósolás, a bűvészet, a esdatételek tana annyira erőt vett a társadalmon és hatalmaszkodott, hogy eufusának legbuzgóbb tagjai között számos pápát, más főpapot s jeles állásu férfiakat találunk, stb.

Ilyen volt dióhéjba szorított vázlatban azon társadalom, melyben a francia vándor-dalnokok, mint koruk kétségkívül legértelmesebb, flüggetlenebb gondolkodói, költői éltek és mozogtak, mondhatnók, hogy szerepük majdnem egyesíté magában azt, mit ma a hírlap, a színház, az élelapok együttesen művelnek.

Megismerkedünk a jelesebb troubadourok neveivel, mint Robert Wace, Rutelenf, Jehan de Conde, Gautier de Coinsi, stb. s a kitűnőbb dalnoknökkel, mert ilyenek is számosan valának, pl. Marie de France, Doete de Froyes, ki Konrád német császár ist hodolói közé számítja és az udvarló koronás főt egy kedves, elmés dallal utasítja vissza. Az utóbbinak kedélyes kis versei közül egy rövidet bemutatunk csak rögtönzött fordításban:

„Ha előj a tavasz s a mező kizöldül,
S vigan lejt e patak le a hegytetőről;
Ha a madár zengi elbájoló dalát
Fűgön, ligeten, réten fűrvék tanyát;
Ti lányok: egyedül ám ne menjétek ki,
Pázsit közt illatos ibolyát keressé;
Kigyó van ott, megcsipí sarkatok —
S apró madárírat fűszekből fölverni!
Rátok hozhat bűt, bánatot.

A nagybecsüt értekezés egyébiránt az „Erdélyi ügyek”-ben teljesen meg fog jelenni.

Azután Kerekes Sámuel olvasta fel „Jégvirágok” címü csinos költeményét és egy hangulatjeljes Elegiát, melyek élénk tetszést keltettek. L.

A Petőfi-társaság naggyűlése.

A Petőfi-társaság kedden tartotta naggyűlését az akadémia dísztermében. A legfényesebb és díszesebb közönség töltötte meg a nagytermet. A gyűlést a társaság elnökének más irányban elfoglaltsága miatt Északi Károly nyitotta meg. Az elnöki megnyitó után a társaság egyik legkiválóbb mozgató szelleme, Szana Tamás tett jelentést, illetőleg adta a társaság egy évi történetének képét, a társaság egy évi örömet s egy év alatt átél gyászát.

Ezután Komócsy József olvasta föl „A szerelem” címü költeményét, mely egy örült fiúról szól, ki folyton a mezőn bolyong virágokat szedve s kedvese nevét sohajtva.

Ezután gr. Teleki Sándor „Petőfi Költőn” címü leírását Kovács Gyula olvasta föl, mely már előzetesen is oly nagy érdeklődést keltett országsszerte, számos új adatot hozva fel Petőfi életörténetéhez. — Elmondja, mint ismerkedett meg Petőfivel a szathmári meggygyűlésen s mint lett vele legjobb barátta. Ismerteti Petőfi néhány költeményének eredetét és végül egyik elveszett műve Czigány Ferencz a négyes kocsiról mond el egyet mást. Szó Petőfi két izbeni Koltón való tartózkodásáról, ha 28 költeményt írt, melyek Koltót az egyszerű kis helységet irodalomtörténetileg is nevezetes helyül tette.

Utolsó volt Jókai felolvasása legújabb drámai költeményéből, a „Ne bántsát a magyart”-ból melynek első részét olvasta fel. A darab mesze Maria Terézia korában játszák s főbősei gr. Pálly és Wurtemberg hg.

A tárgysorozat ki lévén merítve, ezzel az ülés véget ért.

Az érdekes gyűlést kedélyes lakoma követte, melyen sok pohárköszöntés mondatott.

TÖRVÉNYHATÓSÁGOKBÓL.

Kolozsa-megye közigazgatási bizottsága.

Főispán gróf Eszterházy Kálmán ur ö mltsga elnöklote alatt folyó hó 5-én tartotta rendes havi ülését, melyről a következőket jegyeztük fel.

Főispán ö mltsga az ülés megnyitása után bejelentvén a meg nem jelent bizottsági tagok kimaradásának okát egyuttal bejelenté, hogy a kilépett ö közigazgatási választott bizottsági tag a lefolyt köztörvényhatósági közgyűlésen ezen tisztre újonnan meglettek választva nem különben mondott Trombitás Ananias bizottsági tag helyett Hosszu Teophil lett meg választva.

Ezután Gyarmathy Miklós alispán olvasta fel jelentését, melyből fájdalmasan értettük meg, hogy e lefolyt hóban országsszerte egyszerre beállott langyos időjárás folytán megyénk folyója kiáradt. Így a Szamos Gyaluban, Szamosfalván, Pusztaszt-Miklóson és Apahidán, az Almás Hidalmáson, és a paczmosi-patak Tekében, hagyta el medrét s okozott károkat.

A vagyonsbiztonság az említett elem megtámadhatáson kívül veszeélyeztetné gonosz szándékú emberi tettek által a lefolyt idő alatt különösen csak Egeres községében volt több rendbeli gyújtogatás által, minek azonban a rögtön és kellő erélylyel alkalmazott rendőri intézkedések által sikerült gátot vetni.

Főorvos dr. Nagy József havi jelentése szerint a ronesoló toroklob is kezd már kisebb terjedelemben fellépni, mert még novemberben 22 községben 133 eset közül 69 halálal végződött, addig decemberben már csak 7 községben összesen csak 48 esetben lépett fel, melyek közül 22 felidült és 26 elhalt.

A tübbikörmenek is kevesebb esetben mutatkoztak.

Ít megemlíendőnek tartjuk főorvos ur fél-éves jelentéséből, hogy míg a ronesoló-toroklob megyénk területén 1878-ban 1430 esetben mutatkozott, melyek közül 897 halálos kimenelő volt; addig a lefolyt félévben csak 1162 esetben lépett fel, melyek közül 527 felidült s 635 elhalt, így tehát kevesebb betegtlés volt 1879-ben 268-al, kevesebb halálozás 263-nál és mig 1878-ban 80 község volt meg támadva addig 1879-ben már csak 71 községre szorítkozott, míg a ronesoló toroklobban elhalt egyének halalozási százaléka 1878-ban 62 volt addig ezen szám 52 szállott alá.

Beoltatott az év folytán Gottó orvos al-5888 oltásra alkalmas egyén közül 3093 fi és 2764 nő. Megfogott a himlő 5570 egyénen, satnya volt 21, nem fogott meg 81, betegség miatt nem lehetett beoltani 133-mat, meg nem elenés miatt 80-at. Az oltási illeték összesen 584 ft. 85 krt. tesz.

A mocsai megyei kórházban a lefolyt félév alatt ápolgatott 67 egyén, ezek közül felidült 60 egyén, kezelés alatt maradt 7 egyén. Mósa Sámuel árvászeki elnök évnegyedese jelentése szerint a lefolyt év utolsó negyedében a feldolgozandó gyadarabok száma tett 1209-et, ebből ellátgatott 983, ellátgatlan maradt 226.

Azon évnegyedben a betét napló szerint befolyt az árva pénztárból:

készpénz	12,785 ft 90 fél	—
bírság pénz	25 ft.	—
összesen	12,810 ft. 98 fél	

Kiutaltott ugyan ezen idő alatt

készpénzben	— 7,956 ft.	
érték-papirban	— 2,500 ft.	
összesen	10,456 ft.	

Az év végével az árpapénztárban maradt:

készpénzben	24 ft. 55 krt.
takarék-pénztári könyvben	54,821 ft. 11 fél krt.
érték-dapirban	11,800 ft. —
magán okmányokban	128,369 ft 5 krt.
ékszerekben	3,514 ft. —
ezüst-pénzben	58 ft 42 fél krt.
összesen	198,587 ft. 14 fél krt.

Az árvák és gondnokoltak száma az utolsó évnegyedben tett 9416-ot. Ebből természetes nagykortúságot ért 27, férjhezmenetellel nagykortu lett 11, kürengedélylyel nagykortusiya lett 3, elhalt 8, összesen 49, és így az évnegyed végével az árvák és gondnokoltak száma tesz 9,367-et.

* * *

Genesey István kir. adófelügyelő havi jelentése szerint 1879 december havában egyenes adókba:

befolyt	759, 45 ft. 40 krt.
a mi az 1878 évi	90,950 ft. 33 krt.

beifetítéshez viszonyítva, ugyanezen évszakra nézve 15,001 ft 93 krt.-ral kedvezőtleneb eredményt mutat. Adóhátrálék az év végével fennmaradt 199,775 ft. 49 fél krt.

Ha azonban tekintetbe vesszük, hogy 1878 év végén az összes adóhátrálék 267,088 ft. 21 fél krt. tett. — azon eredményre jutunk, hogy a lefolyt évben nemesak hogy a folyó adótarozás töresztetett sőt a korábbi adótar-

zásokból is 67,302 ft. 72 fél lett befizetve s így megyénk adóügyi zárlata az év végén tetemes javulást mutat a mi bizonyára leginkább az adófelügyelők ernyedhetetlen működésének köszönhető, mely képséss teszi, hogy dacára a lehető legkissebb számmra mérsékelt személyzetének az ügyeket mindig folytonosságban tartsa.

(Vége következik.)

NAPI HIREK.

Helybeli hírek.

A városi képviselő-testület tegnap (szerdán) tartotta első közgyűlését az új évben.

A bizottság tagjai ez első közgyűlésre szokotlan számmal jelentek meg. Mielőtt azonban a napirendre tüzött tárgyak fölötti discussióhoz kezdett volna a közgyűlés, Simón E. polgármester szívélyes üdvözlötét fejezte ki az elnököl főispán iránt az újév, a bizottság új tagjai iránt pedig megválasztatásuk s illetőleg a képvisletbe történt belépésük alkalmából, ez üdvözlötét a főispán ur saját maga részéről, Szász Domokos pedig a bizottság nevében a főispán, polgármester és az összes tisztviselői kar irányában hasonló szívélyes hangon viszonzotta. Mondantuk sem kell, hogy az illetők szavait mindannyiszor élénk éljenzés kísérte. Ezek után Szász Domokos, mint a legutóbbi közgyűlési jökönyv egyik hitelesítője tesz egy megjegyzést a jegyzőkönyvre, mely a közgyűlés által helyeseltetvén, az illető jökönyvi határozat ahoz képest fog formulázatni. Mielőtt a tárgysorozatra tért volna át a közgyűlés, Szász Domokos interpellatiót emel a miatt, hogy a volt Mátyás-fogadó-féle telken épített községi iskola telkén levő istállóba miért helyeztették a tanács részéről katonai lovak, még pedig beteg lovak, a mi azon telek rendeltetésével homlokegyenest ellenkezik; és kérdi: szándékozik-e a tanács ez anomaliát megszüntetni? Vajna Sándor tanácsos felel az interpellatióra s kijelenti, hogy kérdéses telken levő istállóba csak végső kényszerűségből helyeztetett el néhány katonai ló, miután más helyt még jöponéban sem lehetett hamarjában istalót bérelni azok számára; de mihielyt kitavasodik, a mostani tüzelraktanya m llé megfelelő istaló fog építtetni számukra.

A közgyűlés e felvilágosítást tudomásul vevén, meghallgatja a verificáló bizottság jelentését a Dobal Antal képviselővé történt megválasztásáról s azt élénk éljenzés között veszi tudásul. Néhány szentesített t-cikk kiirderése után felolvastatik a polgármester jelentése az árvízveszeély elhárítása érdekében tett s lapunk által annak idejében közölt intézkedésekről, a költségeket illetőleg: a jelentés szerint eddigelő tényleg kiadott kérdéses célra mintegy 4500 ft. Mivel azonban még további kiadások lesznek szűkségesek, minthogy a szakértők szerint a Szamos jegelését legalább is a bornymáli hídig kell folytatni, s mivel különben is több számla még nincs kiegyenlítve: polgármester kéri, az eddigi intézkedéseket tudásul venni s a továbbiakra a szakértői véleményhez képest neki felhatalmazást adni; majd a munka teljes befejezése után fogja a részletes számadást előterjeszteni. A közgyűlés erre a polgármester által az árvízveszeély elhárítása érdekében tett intézkedéseket teljesen helyeslőleg tudásul veszi, a továbbiakra a felhatalmat tovább is fenntartja, s végre dr. Haller K. indítványára a tanácsot utasítja a közmunkaerő összeírásának mielőbbi elkészítésére. Végül a vámtariffa vétetét tárgyalás alá s a szakosztály részéről ajánlott módosítások rövidebb-hosszabb vitatkozások után elfogadtatnak. Ezzel az idő nagyon előhaladván, a tanácskozás folytatása mára halasztatott.

Színházunk tegnappelt (kedden) Viszkereszt napját a nagy angol drámairól hasonló nevű vigjátékának színehoztatálával ünneplte meg. A vigjáték szinte háromszázados ódnóság, de a mi színpadunkon újdonságként szerepelt. Ez és a Schakspere-i név épen elég volt arra, hogy a színházat egészen megtöltse közönséggel, mely igen jól mulatott a langesztü költő classicus bohoskodásain. Hanem persze nem mertünk jótállani, hogy ha nem a brit óriás neve áll a színpadon: vajjon olyan szemmel nézi-e végig, a közönség a minden szépsége mellett is gyöngye, a modern színpad és izlés igényei színvonallig alig emelkedő darabot. Egyébiránt a darab néhány paradisius alakja és valóban Schakspere-i humorrall írt jelenete teljesen feledteté a mű másnémi gyöngéit s a közönség pompásan mulatott. Különösen Gabányi, Szombathelyi és Bokodi kitűnően jellegzet és ábrázolt alakjain, valamint Kéler Ilona hódítóan szeretetremlő megjelenésén, Békessi Irma és Boér Hermin kisasszonyok rokonszenves alakjain és gondos játéklakon; kivált Kéler Ilona k. a. mint az ifjúnak öltözött Viola, megkapóan szép alakjával, gyermekded nőies megjelenésével és kifejező játékaival még jelenés közben is provokálta a közönség zajos tapsait.

Erdélyi Marietta k. a. a jövő héten Szegedre utazik s Aradi Gerő, az ottani szintársulat igazgatója meghívása következtében néhány operetben mint vendég fog fellépni. Erdélyi M. k. a. elutazása előtt holnap (pénteken) a „Fausztocsa” címü opera-paródiában lép

föl utolszore, melyben Margaretha egyik legkitünőbb szerepe.

— **Rogear**d tegnapelőtt (kedden) tartotta a gr. Telekiné szalonjában második felolvasását. Az érdekes tárgy előadásra jsmét szép számú és díszes társaság jelent meg s odaadó figyelemmel hallgatta Rogeard szellemes fejtegetéseit, észrevételeit és történelmi expositióját Camille Desmoulinsről és a nagy forradalom hírlapíróirolmáról. Legközelebbi felolvasás: holnap, pénteken, d. u. 5 órakor.

— **A kolozsvári járás szolgabírája** f. hó 3, 4 és 5-én hivatalos hajtóvadászatot tartott Solyomtelke és szomszédos községek határára. A kolozsvári vadászok közül is többen hivatottak, de különböző okok miatt ezek negyven jelentek meg. A fohadászállás Tírbében volt, hol Simai Ferenc birtokos kiváló vendégszeretettel fogadta az érkezöket, és a szolgabíró ural versenyeztek a jó sikert biztosító előintézkedések megtételében. A több irányban kiküldött kerülök jelentették, hogy farkasok és fülös számú öz van kinyomozva, s miután az érkezö falusi puskások még a hajtás kezdete előtt egy öreg farkast lelkesedéssel letérítették, a társaság határtalan lelkesedéssel indult a hely színeire. Az első hajtásban két öz volt, azonban sikerült lövés nélkül menekülniök, visszavágtak a hajtók között, hanem egy róka és négy nyul esett el. A második hajtásban három öz és néhány róka volt. Egyik öz a falusi puskások között akart kitörni, hól lövésekkel fogadták, egyik lövés a hátulsó jobb lábat törte el, az öz leest, de csakhamar fülsezdte magát és három lábán menekült, egy pár esztörtököt mondó paraszt vaskó elől. Egy róka és egy nyul esett. A harmadik hajtásban két öz volt, Mindkettőnek a vadászok előtt kell vala defilírozni, hat. i. azok jól lettek volna fölállítva, de miután egy széles mező hosszában állottak, majdnem ló-távolon kívül lövéddöztek a megriadott vadakra. Egyik sebesült, másik valószínűleg sértetlenül vágott vissza a hajtók között. A második nap öt farkas lett kinyomozva. A nagy szél és havazás daczára vadászaink roppant utat tettek meg, hogy a farkasokat bekerítsék. Annál kedvetlenebbül teljesítették kötelességüket a hajtók, kik egymás hátamögé hajtva, csoportokban igyekeztek tulesni a nyakat csiklandozó havas roboton, a farkasok pedig neszt vették a közelgő veszedelemnek, szerencsésen menekültek. Két nyul és egy róka volt az eredmény. Egész nap nem is volt több hajtás. Harmadnap még háromszor volt öz a hajtásban, azok között az első napon megsebzett három lábú öz is, mely daczára annak, hogy nagyon vérezt, meglehetősen óvatossággal került ki a puszkákat. Vad tehát volt elég, de kevés szerencse. Az összes eredmény egy farkas, három róka és tizenegy nyul. Megjegyzendő, hogy a vadászati terület tulajdonosai engedélyével vadásztak öz és nyula.

— **A fennebbivel kapcsolatban** megemlítjük hogy gyöngy-jében tartott hivatalos hajtóvadászatot a gyulai járás szolgabírája is. Szolna és Sz. Lónahatár. Vallomás szerint az eredmény egy öz néhány róka és nyul.

— **Eljegyzés.** Krauser Sándor, az Első Magyar Általános Biztosító Társaság egyik helybeli tisztviselője a napokban jegyet váltott Krausz Rózával, Krausz Lipót budapesti kereskedő szép leányával.

— **A kolozsvári jótékony nőegylet** választmányának január 3-án tartott üléséből. 1. A három elnök beadta jelentését az árvíz által inségesekké lették segédkezéséről. E célra begyűlt: Pénzben 657 frt 78 kr. Élelmi szerekben: főtt étel 3124 adag, egész nagy kenyér 226 darab. Szalonna 1 egész. Élő juh 3 darab. A 13 nap alatt 5779 szükölködő látottat elnaponként egyszer husos étellel és kenyérrrel. A begyűlt pénzből kiadatott: kenyérért 98 frt 70 kr. Főzetésre 12 frt. Szalonnáért 20 frt. Izraelitáknak étel helyett kenyér mellé pénzül 24 frt 70 kr. Ruházati és más segedelemre 7 frt 80 kr. Együtt 163 frt 20 kr. E jelentést a választmány megnyugvással tudomásul vevén, meghatározta, hogy a készletben maradtól 494 frt 58 kr. tételessé bé a kolozsvári takarékpénztárba a jelen rendkívüli tél következtében lehet hasonló vagy másnemű szerencsétlenség esetére készletül. — Erről a városi polgármesteri hivatal is értesítette a választmány. 2. A karácsoni ajándék ügyét intéző bizottmány elnöke Kriza Jánosné jelentése szerint e célra vett kezéhez a bizottmány az egylet pénztárából 20 forintot, Zsigmond Eleknetől meg Dezsóné töl 17 forintot, Simon Eleknetől 3 frtot. Horovicz Sámuelnetől 3 frtot. Egy elhalálozott szegény temetésére utalványozott összegből maradt 3 trt. Együtt 46 frt. Kiosztatott 100 kenyér, pénzül 36 frt 90 kr. 3. Az 1879. évi számadás leendő megvizsgálása elintéztetett. 4. A fabeli segédkezésnek nagyobb mértékben gyakorlására az ezt kezelő bizottmány kezéhez újból 50 frtot utalványozott. 5. Az egylet alapító tagja lett Kraus Mayréné szül. Rosenberg Janka, befizetvén alapítványt f. pénzben 100 forinttal; továbbá Donogány Gergelyné meg Szathmári Elekne. 6. A választmány a jelen ülésben 6 folyamadónak egyszer mindenkorra 20 frt — tizenháromnak havi részletekben kiadandólag 100, együtt 120 frt utalványoztatott, egy szegény 2 frt havi állandó segedelemre vétetett fel. Kovács Antal, titkár.

— **A torna-vivoda**-egylet e hó 6-án tartotta meg évi rendes közgyűlést. A közgyűlés a már meglevő tisztviselői állomásokon kívül, még egy ügyvédi államást is rendszeresített, s az időszertint polgármestert, városgazdát és mérnököt az egylet igazgató választmányának tagjaivá választotta. — Tisztválasztásra kerülvén a sor, megválasztattak: elnöknek: Páll Sándor, alelnök: dr. Haller Károly, titkárnak: Moricz István, ügyvédnek: Kövári Mihály, orvosnak dr. Salamon József. Választmányi tagoknak: gr. Teleki Gusztáv, Dobal Antal. Zeyk Dániel, dr. Szöts Emil, Gamauf Vilmos, gr. Bánffy György, Szász Domokos, Kethely József. Kisorsolsatott pedig a gyűlés végén 12 részjegy, még pedig a 19 (Engel József), 33 (Dobal Antal), 56 (Simai Miklós), 66 (Jakab Elek), 121 dr. (Szöts Emil), 172 (Gáll Simon), 173 (Müller Dániel), 232 (Fröhlich Vilmos), 305 (Haller Rezső), 306 (Benigni Samu), 320 (dr. Salamon József), 367 (Fatter Péter) számuak. E kisorsolt részjegyek folyó évi márczius hó 1-én váltatnak be, egyenként 100 frtjával. —

— **Meghívás!** A kolozsvári sakk-kör t. cz. tag urait van szerencsém a f. hó 11-én azaz vasárnap délelött 10 és fél órakor megrendező thnpevény közgyűlésre ezennel tisztelettel meghívni. A közgyűlés tárgyai: I. Elnök megnyitö. II. Titkár évi jelentése III. A kiküldött 3-as számvizsgáló bizottság jelentése ez évi számadásról. IV. Költségvetés megvitatása, jóváhagyása és fedezési módjának illetve a tagsági díjak összegének megállapítása. V. Tisztviselők és választmány megválasztása. VI. Notaláni indítványok feletti határozat. VII. Háromtagu számvizsgáló bizottság kiküldése. Az indítványok az alapszabályok értelmében a közgyűlést megelőző három nappal a választmányhoz írásban nyújtandók be. Kolozsvárt 1880 év január 6-án. A kör helyisége Róter Tivoli házban 1-ső emeleten van. Szabó Sámuel elnök Freibeisz Gyula ideigl. titkár.

Hazai hírek.

— **Gyulafehérvári rövid hírek.** A városi polgármestert (Cs. B.) a belügyminiszterium fegyelmi tanácsa állomásától felfüggesztette. — Szabó Anri szintársulata feloszlásnak indult. Dezsö-Kolozsvárra, Németh és Horváth-Halászné Aradra mentek. A társulat e háromnak érezhető hiányával mint proportionalis testület Tordára megy. Kár Szabóért. — Városi tekintélyes polgár s nagy vállalkozó, katonai élelmező Handel Rudolf kereskedő folyó hó 2-án elhalálozott. A városi képviselőtestület s megyei bizottság fíradhatatlan tagja volt. — Az erd. püspök exellenciájánál ügy alkalmával nagy tisztelgést velt. — A kir. törvényszéknek N. Enyedrő leendő áthelyezése iránt aggodalmak merülnek fel.

— **Ugyanesak Gy. fehérvárról** veszszük a hírt, hogy ott élénk mozgalom indult meg egy ellenzéki politikai lap megindítása érdekében. A. cautio meg van. Szerkesztője egy tekintélyes ügyvéd, tulajdonosa egy részvénytársaság.

— **Necrolog.** Oroszfáji Gegő Károly és neje köküsi Dobai Klára; gyermekeik: Ilka, Erzs, Klára és Károly a maguk, valamint rokonaik nevében fájó szívvel jelentik forrón szeretett leányuknak, Gegő Ninának, h. hó 29-én hajnali 1 órakor, élete 22-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát.

— **A Maros-udasi** társalkodó és iskola javára 1880 január 17. és február 7-én az iskola termeiben táncestélyt tart. Belepti jegy ára 1 frt o. é. Felülfizetéseks köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté 8 órakor. Jegyek előre válthatók: Allesz András ur kereskedésében és Tomcsik József ur gyógyszerárában; este a pénztárnál. Kik félreértés vagy más akadályok miatt ezen táncestélyekre még ez ideig meghívót nem kaptak volna, sziveskedjenek a rendezö bizottságot eziránt megkeresni.

— **A fővárosi** könyvpiacon ismét két tartalmas könyv jelent meg. Az egyik az Egyetemes Philológiai Közöny IV. évfolyamának (1880) első füzeté; a kitünö szakfolyóiratot tudvaleg a Magyar Tudomány Akadémia nyelvtudományi bizottságának megbízásából P. Theureszk E. és dr. Heinrich G. szerkesztik. — A másik könyv egy új vállalat első kiadványa: dr. Báttaszéki Lajos ügyvéd szerkesztése mellett Bántetőjogi Szemle című alatt havi szakfolyóirat indult meg Budapesten; munkatársai között lesznek, az előfizetési felhívás szerint, a főváros elismert tekintélyű criminalistái. A folyóirat programja: felöleli minden büntetőjogi mozzanatot, ismertetni s magyarázni az új büntető és rendőri törvényeket. Előfizetési ára egy évre (12 füzet, egy füzet 4—5 iv) 10 frt.

— **A magyarosodás örvendete jele.** A „Néptanító Lapja”-ban olvassuk a következő sorokat: Fogarason, hol a maroknyi magyarság csak egy kis sziget a román tengerben, létezik egy a kezdet nehézségeivel küzködő, de a jövő virágzásának alapkellékeivel bíró állami polgári iskola. Ez iskola a jelen tanév eleján már szük volt befogadni a magyar iskolába járó öhajtó román ifjúságot. Egy román atyát a többek között kénytelen volt azzal utasítani el az intézet igazgatója, hogy: Látja jó uram! a padok mind be vannak telve, s hely sincs a hová

lettlessem a fiát. „Nem baj” — válaszolt az alya — ha nem ülhet le, úgy inkább álljon, csak tanuljon magyarul.“

— **Monstre disznóölés.** Szalontán a napokban nyolczvan darab sertést öletett le L. F. ur. A perzséls alkalmával oly nagy füstfelleg gomolygott a nyolczvan megboldogult áldozat hullt teteme fölött, hogy a vasnti indoláznál vízipuskák kaptak abban a hitben, hogy a városnak legalább negyed része lángban áll.

— **Borzasztó szerencsétlenség** történt a napokban Ujvidéken. Deczember 31-én egy zsabylai jómódú parasztgazda érkezett Ujvidékre számkón, s midőn fia a bejáratnál be akart hajtatni, a szán véletlenül lefordult s a szánon levő duplacsövű fegyver elsülvén, az öreget szíve táján találta, ki is rögtön meghalt. Fia anyyira megijedt, hogy ötlési rohambok lepték meg.

Vegyes hírek.

— **Az árvíz.** Bécsben a Duna vizállása tetemesen apadt. Az árvízveszély megszűnt. Az eláradt területekről a víz kezd lefolyni. A mentőházak számát háromra szállították le, és az állandó árvízbizottságot feloszlatták. Albernából összesen 200. Ebersdorfból 140, a Pfaffenauából 80, Simmeringből mintegy 40, egyén, az Erdbergermaishból 9 nő és 14 gyermek telepített ki. Egyes mentő-bizottságok, így Nuszdorfbán, Heiligenstadtban feloszlottak. — **Lemberg**ből a „Gazeta Lwowska” jenteti, hogy töltésszakadások és a Visztula kiöntése folytán Useio, Solne és Niedary helységeket részben a víz elborította.

— **Muszka élet.** Oroszországból sürgönyzik a következőket: Charkowsky orosz egyetemi tanár fogatott el és a haditörvényszéknek adotta át. Az elfogott lakásában a rendőrség roppant mennyiségű robbantó-szereket és számtalan forradalmi rőpiratot talált. — Balta podoliai városból hivatalosan azt jelentik, hogy a minap késő éjjel az ottani hadszertár előtt álló katonasereg lekonoztatván, a fegyvertár kiraboltatott. Nem szenved kétséget, hogy ezen tettet zihillisták követték el.

— **Az angol-afghán** esatatról véresít-közvetet jelent Baker tábornok, ki Kohistár ellen menvén, Mir Batsa várát ellentállás nélkül bevette, az ellenséget megverte s ebből közel 3000 embert (!) levágott. — Bright a nyugtalankodó városokat hódította meg Kabul mellett.

— **Lázadás Boszniában.** Szerajevoból sürgönyzik: Czajnicza és Plevlya vidéke lángban áll. Lázadás tör ki s felkelmes sokaságban lepi el a fegyveres nép a falvakat. A katonaság elégtelennek bizonyult s hirtelen erősbítéseket kértek. A lázadás veszedelmesen terjed s valószínű, hogy a hadügyminiszter több millió póthitelt fog kérni a delegációtól annak levertése.

— **A világ legnagyobb orgonája.** A long-izlandi Garten-City székesegyházának, most készülő orgonája a legnagyobb lesz a világ összes orgonái közt. 40,000 dollárba kerül és tavaszra kell elkészülnie. 120 regiszter csoportja lesz, az eddig legnagyobb orgonában, az Albert-halleben nincs több 111-nél. Ez új orgona egy része a székesegyház háttérében lesz elhelyezve, melyet íveg ablak zár el s mely villanyos összeköttetésben lesz a kórossal, valamint villanyos gépezet fogja az íveg táblákat a krescendoknál vagy dekrescendoknál félretolni, vagy elővonni. A templom közepén az orgonának egy harmadik része lesz felállítva, a vizhangorgona, a kórossal szintén villanyos összeköttetésben. A toronyban külön harangjai lesznek az orgonának, melyeket villanygép fog ringetni. A fuvót öt vízgép hozza mozgásba.

CSARNOK.

Zola Emile Médan-ban.

PÁRISI KRONIKA.

Megvette az egész kis házat... kilencz-ezer frankon! Potom ár érte! A csinos, majorkhoz hasonló kis ház, s a kert, mind parányi mértékű volt. Nehány héttel a vásár megköttése után, kömvitelek, szobafestők kárpitosok mentek ki, hogy rendbe hozzanak holmit, a mielőbbi kiköltözhetésre, többet aztán el sem távoztak innét! Azon okból, hogy Zola, miután a kis házat kijavittatá velök, a mellé egy nagyot is építtetett. És ez mely egészen az ő tervezete szerint készült, kiválóan hivatásával egybeeső magán szükseleteihez; két nagy gyengéssége az étkezés és munkához, és mindazon összes jó polgári as érények gyakorlatahoz van alkalmazva, s berendezve, melyek egybevére eszközlik azt, hogy anyja, neje, s egy kicsiny — nagyon zártkörű válogatott, de biztos — barátikör a tűzbe is bemenne érette.

Ammy bizonyos, hogy e második ház, ha egészen elkészül, a tett vásárhoz — csinos üzség, kiadást, fog hozzá esatozni!

A percz elérkezett, kielégíteni sokak élénk kíváncsiságot. Borzasztóan kíváncsiak lettek ez új életmódra, de ez már a jelenkör leleméhez tartozik! Megszerzem olvasóimnak azon örömet, hogy átláthassanak a falakon, mintha a ház üvegből lenne építve. Anélkül, hogy értesíteném róla falusi barátomat, hogy szemlélik őt,

megszámáljunk egy egész napi életének minden évrésztét; a mai Zolanak, ki most harminczkilenc éves, hat hónap és tíznapos, s ki most tette az utolsó vonásokat „Nana” című regényén.

Reggeli nyolcz óra van. Zola felbred, angol modoru széles öntött részgyáiban. Mialatt öltözködik — valódi falusihoz illő öltözk, bönjas és pantallon, gesztészín szőr bársányból bőrszegélyezett, hosszú nagy vadász eszmák — a kandalló parkánya fölött vele szemben levő egyszerű sima keretű tűkörbe, egy sima pillantást vet, hogy megsejmelje a körülfekvő tájat. A Szajna vize egészen szöke ma reggel, s a szembe fekvő sziget jegenye fái, vékonykód fátyolba vannak burkolva.

A mint lemegy szobájából Zola, azonnal sétára indul, két kutyájával: egyik a bűszke „Beatnár” szép nagy újfimdladi kutya, a másik az apró kis „Raten”, átkozott mérges esaholó eb. Néha Zola Émiha asszony is részt vesz a napontai reggeli sétában. Végig mennek ilyenkor a nagy sétányon; áthaladnak a vasúthoz vezető hidon. Ott van a Szajna. Egy kicsit járnak alá s fel a mart hosszában. Ha a víz nem szerföltött hideg, Bertnand fürdőt vesz. Negyed óra múltán ismét otthon vannak, az első reggelire. Kilencz óra, Munkához!

Itt az új dolgozó szobában, minden óriási mérvű. Történelmi festő műterméhez mért tágasság. Őt és fél méternyi magasság, tíz méter szélességtől négyszögön óriási terjedelmű kandalló melyben egész szál fa mellett, egész tűrt lehetne megstíni.

Oldalt neme az alkovennek, egy maga oly nagy, mint párisi kisdud szalonjaik, s teljesen bebutorozva, egyetlen díványával, melyen tíz ember kényelmesen elférhetne.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A gyümölcsészet köréből.

Vége.

Ássunk, kapáljunk, fakat műveljünk!

A hálás gyümölcsfa dűsan visszatérítendi az ápolásra fordítandót költséget, fáradságot, — és a biztosan bekövetkezendőt siker meggyőzendő a köteledőket és hanyagokat — s a netalán esufoló székében ülőket — és a gyümölcsfák mívelésének szükséges volta felől.

Dehogy ez valóan megtörténjék, figyelniünk kell arra, hogy vajjon megérdemlje az ápolást egy silány gyümölcsöt termő fa?

Erre az írás szavai válaszolnak: „a mely főja gyümölcsöt nem terem, kivágattatik és tűzre vettetetik.” Miért nem vágattatik ki hát minden fat? azért, mert halgatagon elismertett, hogy jobb a rossz gyümölcs is, mint a semmi gyümölcs.

Napjainkban már jobb orvosságot is ismerjük a rossz gyümölcsöt termőfának, mint az evangélista idejében, a mikor még az ilyen bajon, a fa megsemmisítése, kivágása által segített. A gyümölcsészet, melynek abban az időben, talán nevét sem ismerték, ma már az emberi nemek egyik áldástíhozó tudományává nőtte ki magát. Iparkodjunk e tudományunk legalább ábejztét megtanulni minél többen! és rájövendünk az orvosságra, melyvel silány gyümölcsöt termő fáinkon segíthetünk. — Tanuljunk meg a fanemesítést, helyesebben szólva az ojtást minél többen. S ha megtanultuk, ne esnálljunk arkanumot — az Egyiptoni papok módjára — az ojtás fogásaiból. — hanem igyekezzünk azt általánosítani minél szélesebb körben.

Anyanyira egyszerű módjai vannak az ojtásnak, hogy csupán egyszeri látásra megtanulhatja a legegyszerűbb falusi ember is. Nem kell ide egyelőre több tudomány, csak a fának anyagi ismerete, hogy a vadat a nemesítéstől megtudja különböztetni.

Tanítsuk meg erre gyermekeinket, eselédjeinket, erdei, mezei, szőlőpásztorainkat, vinezereinket, az iskolák nagyobb növendékeit, szóval: mindazokat, kik szeretve a szépet, jót és nemeset, kedvöket lelki ebben. De nagyon megvalásztva azant, hogy mit termeljük pár ezerre menő nemesített gyümölcseinkből. Közelebből a t. Szerkesztő úr becses engedelmével a termelőndő gyümölcsök névjegyzékét is közlendem. Így aztán leszortól piacunkról a vaeztor s a sok fanyar s híresebbnél híresebb, de nekünk nem czélszerűt gyümölcs. — Igen, mert nagyon könnyen átnemesíthetjük — a virányideje alatt — hol tavaszi, hol nyári-üzi ojtás által silányfajú, különben ép vagy nem tetsző gyümölcsű fáinkat, melyek néhány órai fáradságunkat rövid időn dűs és nemes gyümölcsesté juttalmazandják.

Oda törekedjünk, hogy a fajotáshoz — s valami kevésbé — annak ápolásához értő vinezellereket, eszözüket, pásztrokat fogadjunk.

Buzdítsuk jutalmakkal — s ha más mód nincs, elismeréssel — azokat, a kik e tekintetben sikert, sajátkezt ojtást, ojtványokat képesek fölmutatni.

Tanítsuk embereinket a fanemesítésekre, hogy ez által barátokat szerezzünk, gyümölcsfáinknak s a szép természetnek, mert a ki e szép és hasznos mesterséget, hogy ne mondjam, művészetet megtanulta, örvendni fog saját munkájának, jó kedvel apólja ojtványait; örömmel fog fölügyelni azokra s ezáltal ép erőt,

egésséget szerezve boldognak érzendi magát az úgyis sok nehézségekkel járó életben. A természetben való működés, a fákkal s más életet és hasznót nyújtó növényekkel való bibelődés, biztosabb szer a vadkedély megneemesítésére s a nemesnek még nemesebb tételére, a legszürrehatóbb szónoklatul.

Tegyük hát tanulmányunk tárgyává minél többen, hogy ez által tjesztendünk és újívezetettel párosult hasznos munkával szaporodva elviselhetőbbé tételessék az élet gondja.

Szentgyörgyi Lajos.

A KELET magán táviratai.

Feladatott Budapestén Január 8-án 1. ó. — p. éjjel. Érkezett Kolozsvárra Január 8-án 1. óra 5 p. éjjel.

A Duna lassan árad. A jég délelött 11 órakor megindult, de megakadt; nagyobb veszély nincs.

Idegenek Kolozsvárt

Hungária szálloda:

— Jan. 6. —

Gyarmathi Zsigmond birtokos B. Hunyadról. Dolnai Dániel Budapestről. Gr. Koriis Szamosfalváról.

Nemzeti szálloda:

— Jan. 7. —

Müller Gyula kereskedő Bécsből. Hammel F. utazó Klattanból. Sinberger S. kereskedő Balázsfalváról. Izekutz N. ügyvéd Gyulafejervárról. Kaufmann Gusztáv kereskedő N. Váradról. Weisz J. kereskedő N. Váradról. Glauber József kereskedő Bécsből. Csnesi J. aszfalomester Gy. Fejervárról. Langer Ede magánzó Gy. Fejervárról. Felszeghy és neje Maros-Vásárhelyről.

Pannonia szálloda:

Deres Anna M. Vászárhelyről. Koegél Albert Bécsből. Pávitz Gyula jegyző N. Almásról. Frankel Ede Bécsből. Belényi János és Ignác Károly B. Hunyadról. Grün Adolf ptnceér N. Enyedről. Mózes Mihály ürmösdrl. Reterázi Antal Bécsből. Fabriczius F. Brassából. Nuklei Adolf N. Váradról. Dr. Nadr Piskiből.

A budapesti árutőzsde hivatalos árjegyzetét.

1880 év Január hó 5-ről.

	Minőségi súly Hectoliterenként kg.	Ára 100 kg.-nak. frt. kr. frt. kr.
Buza:		
Bánsági	72-8-74-6	— — — —
	76-4-78-3	13 45.—13 85.
Tiszavidéki	72-8-74-6	— — — —
	76-4-78-3	13 65.—14 —.
Restvölgyi	72-8-74-6	— — — —
	76-4-78-5	13 40.—13 75.
Fehérmegyei	72-8-74-6	— — — —
	76-4-78-3	13 60.—14 20.
Bácskai	72-8-74-6	13 65. 14 —.
	76-4-78-5	— — — —
Rózsai	70 —72	9 60. 9 80.
Magyar		
Arpa:		
Takarmány	60 —62	7 50. 7 75.
Malta	62 —63-7	8 15. 10 75.
Zab:		
Magyar	36-4-40-1	7 40. 7 65.
Tengeri:		
Bánsági	— — —	7 60. 7 65.
Másnemi	— — —	7 55. 7 60.
Répeze:		
Káposzta	— — —	— — — —
Bánsági	— — —	— — — —
Köles:		
Magyar	— — —	7 85. 8 75.
Szokvány:		
Buza tavaszra	74-7.	14 67.—14 72.
Buza Szépet.—Ok-tób. szállítandó	— — —	— — — —
Róz tavaszszál. 69-2	— — —	— — — —
Tengeri Máj.—Jun. szállítandó	— — —	8 70.—8 75.
Repeze káposzta Augst.—Sdpt. szállítandó	— — —	— — — —
Repeze Bánsági Jul.—Aug. sz. — — —	— — —	— — — —
Szész (nyérs) 100 lit. százelekként	— — —	35 76. 36 75.

HIVATALOS ÁRFOLYAMOK

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1880 január 7.

Magyar aranyjárdék	98.40
Magyar vasuti kölcsön	116.—
Magyar kol. vas. államköt. I. kibocsátás	78.50
Magyar kol. vas. államköt. II. kibocsátás	92.25
Magyar kol. vasuti államköt. 1876. évi	81.—
Magyar nyerecsény-sorajegy-kölcsön	110.25
Magyar szőlődezsna váltási kötvény	89.25
Magyar földhermentesítési kötvény	88.75
Magyar földherment. kötvény záradékkal	86.25
Temes-bánati földhermentesítési kötvény	87.25
Temes-bánati földherm. kötv. záradékkal	85.75
Erdélyi földhermentesítési kötvény	86.75
Horvát-szalvon földhermentesítési kötv.	— — —
Osztrák járadék papírban	70.25
Osztrák járadék ezüstben	71.50
Osztrák járadék aranyban	82.—
1860-iki államsorajegyek	101.50
Osztrák-magyar bankrészevény	74.—
Osztrák hitelintézet részvény	272.—
Magyar hitelbank-részvény	291.50
Ezüst	5.49
Cs. és kir. arany	92.—
20 frankos arany	57.65
Német hitelintézet m. r. r.	— — —
London (3 havi váltókért)	11.665

Felölös szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSY KÁROLY,

A „KELET” NYOMDÁJA

LEGUJABB IZLÉS SZERINT ÖNTÖTT BETŰVEL

elvégez helybeli és vidéki megrendelésekre mindennemű nyomdai munkákat.

Pontosság, izlés, olcsóság! a jelszavunk.

HIVATALOS.

Udvarhelymegye alispánjától.

Sz. 8993.—1879.

alisp.

Udvarhelymegyében 600 frt évi fizetéssel rendszeresített erdősi állomás választás útján betöltendő lévén, felhívom mindazok, kik pályázni akarnak, hogy ez iránti kérvényeiket 1880. évi március 1-ig hozzám nyújtsák be.

A pályázat feltételei: szakképzettség, teljeskorúság és a magyar nyelv tudása.

Sz.-Udvarhelyt, 1879. december 30.
(31) 2—3

Dr. Török Albert,
alispán.

Alulírt gazdasági üzletében egy gazdasági állomás van üresedésben, pályázni kívánók, kik működésükről jó bizonyítványokkal bírnak, folyamodhatnak folyó 1880. évi február 15-ig.

Gerend, u. p. Gyéres.
(29) 2—3

Neuschlosz Filip.

A legnagyobb szalonna s mindenféle füstölt húsoz raktára.

ELSŐ SZALÁMI-GYÁR KOLOZSVÁRTT.

Alulírtak ajánlják dúsaszték szalonna és minden páczolt húsműveket, valamint újonnan berendezett s helyben gyártott kávé szalonna. A legutóbbi és minden igényeknek megfelelő helyben, valamint vidékre utánvétel mellett pontosan kiszolgálnak a következő árak mellett:

Fejér szalonna egy kilo	— frt 60 kr.
Füstölt vagy paprikás szalonna egy kilo	— " 72 "
Kaiserfleisch egy kilo	— " 96 "
Füstölt oldalas egy kilo	— " 50 "
Páczolt sonka " " " " " "	— " 72 "
Páczolt sonka főve egy kilo	— " 12 "
" nyelv, darabja " " " " " "	— " 70 "
Szalámi " " " " " " " "	— " 60 "
Friss, olvasztott szalonna és hájszír egy kilo	— " 65 "
Kolbász friss avagy füstölt egy kilo	— " 60 "
Továbbá minden időben kapható és megrendelhető olvasztani való finom báj és szalonna, kilója	— " 55 "

Kolozsvártt, 1880. január 1.

(23)

tisztelettel

5—12

Bénigni és Lászlóczky.

Nagyobb vásárlásnál ár leengedés.

Fűtér 23. sz. az iparos-egyetlen háza alatti boltban.

OPELIK A.

ajánlja mindenféle hirdetések bel- és külföldi lapokban felvételére az 1858-ban alapított

HIRDETÉS-KÖZVETÍTŐ IRODÁJÁT

Bécsben Stadt Stubenbastei Nro 2. (A Wollzeile Nro 36 szögleté háza).

A megbízatások pontos kivételében biztosítást nyújt ezen osztrák Magyarországnak ilyenmű vállalatok legöregebb czéje általánosan elismert pontosság és szelidsége által.

Ar- és költség-jegyzékek ingyen és bérmentesen küldetnek meg.

FERENCZI IGNACZ

Kolozsvárt, fűtér 25. sz.

ajánlja dusan ellátott

kész férfi, női- és gyermek cipők raktárát.

Legujab nagy választékban, pontos szolgálat és jutányos árak mellett, mindennemű megrendelések legrövidebb idő alatt teljesíttetnek.

T. cz. vidéki megrendelők részére mérték cipő, vagy számszerint teljesíttetnek.

(24)

(5—8)

Simonffi István gazdasági gépész gépgyára Kolozsvártt.

Van szerencsém tudatni a nagyérdemű közönséggel, hogy jelenlegi gépgyáram az újabbkori igényeknek megfelelőleg, segéd-gépekkel el van látva és így elvállal bármily külföldi gyártmányú gépeket kijavításra a legpontosabb kiszolgáltatás és igen jutányos árak mellett, nevezetesen:

gőzgépeket, gőzeséplőket, gőzsivattyukat, kút- és malom-szerkezeteket s bármily tizedes vagy más rendszerű mérlegeket.

Készletet tartok saját gyártmányaimból, nevezetesen:

vasekékből, eketaligákból, kézi eséplőgépekből, rostákból, kukoriczamorzsolókából, szeeska és repavágók-ból és egyéb gépekből.

melyeket jutányos árak mellett a t. cz. közönség becses figyelmébe ajánlani bátor vagyok.

(28)

4—52

SIMONFFI ISTVÁN,

gazdasági gépész és gépgyáros.

Simonffi István gazdasági gépész gépgyára Kolozsvártt.

Ne köhögj

Pietsch L. H. és társától Breslauban, méznövény-malátákivonat 80 kros, 1 frt 50 kros és 2 frtos üvegekben és pergelt cukor (caramellen) 25 kros és 40 kros csomagokban. —

Kaphat Kolozsvártt: Székely Miklós gyógyszerésznél.

Orvostudor Michaelis ur véleménye.

Önök méznövény-malátákivonatát különlegesen összealkotása és hatásmódjára nézve vizsgáltam meg, s ajánlám, azt egy a lélekző szervek náthás bajai, valamint a tüdő és gége idült gyulladásos állapotai, tartós fájdalmas köhögési inger és keletkező dudor ellen.

Orvostudor Michaelis, gyak. orvos, sebész és szülész. Számos elismerésen kívül megköszönő levelet bírnok még 6 fensége II. Ernő Koburg-gothai herczegétől is. (1) 3—15

Moll Seidlitz-por.

Valódi csak,

ha minden dobozon a sas és az én sokszorozott czégem van lenyomva.

30 év óta a legjobb eredménnyel használt mindennemű gyomorbetegségek és emésztési bántalmak (mint étvágytalanság, szorulás stb.) vértelődés és aranyér-bántalmak ellen.

Különösen oly egyéneknek ajánlandó, kik illó életmodort visznek.

Hamisítások biróilag üldöztetnek.

(27) Ára egy lepecsételt doboznak 1 frt. oszt. ért. 4—*

Franczia borszesz és só.

A legmegbízhatóbb orvos a szenvedő emberiség részére minden belső és fogfájásnál, idült hibák és sebek, rákbajok, úszók, gyuladt szemek, hűdés és mindennemű sértéseknél stb. stb. 2—52

Palacekban használati utasítással együtt 80 kr. o. é.

Dorsch-halmáj-zsirolaj

Krohn M. és társától
Bergenben (Norvégiában)

Ezen halmáj-zsirolaj valamennyi, a kereskedelembe előforduló faj között az egyedüli, mely orvosi célokra használható.

Ára egy üvegnek használati utasítással együtt 1 frt. o. é.

FÖRAKTÁR:

Moll A. gyógyszerész,

es. k. udvari szállító,
Bécs, Tuchlauben.

A t. cz. közönség figyelemztetik csakis Moll-féle készítményeket kérni és csakis olyanokat elfogadni, melyek védjegyzemmel és aláírással ellátva vannak.

Raktárak: Valentiny Ad. gyógyszer. Wolf János, gyógyszer. dr. Hintz György, gyógyszer. Székely Miklós, gyógyszer. Biro J. gyógyszer. Ditrich Samu, Gebrüder Csiki. Brassóban: Jekelius Nándor gyógyszer. Bistrizs Zirts C. Szongott L. Szebenben: Müller K. gyógyszer. Teutsch A. gyógyszer. Segsivárt: Teutsch J. B. Szászrégen: Bork ect. Rössler.

Hutflesz Károly

KOLOZSVÁRTT.

(5—*)

megvásárol mindennemű magyar és osztrák állampapírt, sorsjegyet, arany- és ezüst pénznemeket, s leszámított escomptírt) mindenféle nyereseményeket és szelvényeket 3 hóval a lejáratú idő előtt, s eszközöl minden bel- és külföldi helyeken történendő bármily összegű fizetéseket.

AJÁNlja DÚSAN ELLÁTOTT

Fűszertárát, bórkereskedését,

ugy saját gőz- (henger)- malmi

LISZTEIT,

ugy szintén kitűnő minőségű

fagygyugyertya és szappan-gyártmányait. (21)

MATTONI

Giesshübler

(20)

legtisztább alkalicus

2—12

savanyuvize

légzőszervek és gyomorhurút ellen.

digestivus és pectoralis

pastillái

emésztési bajok és köhögés ellen,

MATTONI HENRIK KARLSBADBAN.

Raktárom a gyógyszerárakban és ásványviz-kereskedéseimben.

(15)

1—16

Sirof de Quinquina ferrugineux de Grimault & Cie Pharmaciens à Paris.

VASTARTALMU CHINASZÖRP

Grimault és társa párisi gyógyszerészeketől.

A China-héj egyike a legkiválóbb erősítő szereknek, a minőkkel az orvosi kincstár rendelkezik. Hatályos elveit a vassal legoldhatóbb alakban egyesítve, e szert tehát gyöngy és gyermekek is könnyen megemésztik. Különösen eredményesen alkalmazatik a sápkór, vérszegénység s a havi tisztulás, rendtelenség eseteiben. Üdítő és szelvényeknek, a kik ismét erőre ohaítanak vergődni, legmeglehetőbb ajánlható és szer.

Főraktár Bécsben: Nagyban szállításra Raabe Brunónál, Bäckerstrasse 1. Ruder Fülöpnel, Wienstrasse 15. — Főraktár: Magyarországra nézve Török József gyógyszerésznél Budapestben. — Kolozsvártt: Wolf J. és dr. Hintz Gy. gyógyszerész uraknál és Gergely Ferencz fűszerkereskedésében.

STAJER FÜNEDV MELLBETEGEK SZÁMÁRA.

!!! Óvás annak hamisításától !!!

Több mint 30 év óta egyetlen és legjelesebb gyógyszer a gége és a légzőszervek minden bajai ellen; u. m. köhögés, hurut, rekedtség, torok- és mellfájás stb.

A Stajerfünedv palackaiba és szavak „Apotheke zum Hirschen in Graz“ és „J. B.“ jegy van benyomva, ezenkívül a raggyejen a termelő J. Purgleitner gyógyszerész aláírása kék színben olvasható.

Önök számos utánzástól és hamisítástól s kérjük a t. cz. vásárlókat, hogy csak azon palackokat tekintsek valódiaknak, melyek a fennebbi ismertető jelekkel ellátva.

Egy palack ára 88 kr. o. é.

Főszállítóraktár: Purgleitner J. gyógyszerész Grácban. Főraktár: Magyarországra nézve Mias D.— Mantschu Th.— Porrtörök János gyógyszerésznél Emelnél.

Raktárak Kolozsvártt: testvéreknek. Kézdi-Vásárhelyt: Benkő testvéreknek.

N-Szebenben: Thalmayer Maros-Vásárhelyt: Fogarasi Demeternél.

Brassóban: Jekelius gyógyszerésznél. — Duschoin Jan. — Erc-